Ч. 86. Чернівцї, четвер дня 18. (30.) квітня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтика засліпленя.

Від часу до часу „Дѣло“ виїздить з високопарними окликами, що наче той соломяний огонь запалахкотять і відібють ся луною на рускім овидї і здавало-б ся, що се дїйсно огонь великої пожежи. Однак по хвилї огонь погасає, а темрява обгортає все навкруги. Отак буває і з тими високопарними окликами — загоготить один-другий шумний оклик і через кілька днів щезне як піна морска.

Остатними часами пустило „Дѣло“ знов оклик „полїтика засад“ (вже не „принципіяльна“, бо та якось не повела ся). Ми з цїлої души раді і щиро бажали-б, щоби „Дѣло“ придержувало ся „полїтики засад“, пояснювало своїм читачам і прихильникам сї „засади“ і виховувало руску суспільність та вело її в напрямі „полїтики засад“. Як орґан щоденний має доволї місця і простору, щоби свою публику основно поучувати підховати в тих засадах.

Однак в дїйсности показує ся, що анї редактори, сотрудники і дописувателї, анї прихильники „Дѣла“ такої „полїтики засад“ не придержують ся або й зовсїм не мають нїяких певних і постійних засад, а кидають лише шумними окликами, пустими фразами. Статї на ту тему писані носять на собі виразне пятно авторства людий хорих, нервово роздратованих, що в хвилї роздратованя спалахнуть аж до нестями і не здають собі навіть справи з того плюгавленя людий, якого вони в нестямі допускають ся. Після такого пориву хвилевого наступає знов повне знесиленє, неміч. А коли недавно автор надісланої статї покликував ся там на пок. Вол. Барвіньского, що він побачивши, що дїє ся, вдруге вмер би, то ми приложимо сї слова до сего „Дѣла“, котре покійник заснував і двигнув своїм талантом і невсипучою працею до значіня, яке воно давно вже втратило. „Від смерти В. Барвіньского“, пише один знатний письменник україньский про лїтературний рух руский в „Атенеум“ (1885 р.), „нї один публїциста не заняв того місця, нї один не вмів вести дальше тої самої полїтики з рівною єму енерґією і щиростю. Замісць давнїйших статий „Дѣла“ щирих, енерґічних, писаних з талантом, стрічаємо там часто водністе балаканє, з котрого не все можна доглупати ся, чого автор хоче, а в деяких важнїйших питанях „Дѣло“ або мовчить, або вдоволяє ся подаванем нїякових відомостий“.

Сї хиби й недостачі „Дѣла“ відчувала і єго власна спілка і все сторонництво народовске. І з одного і з другого боку лїтами вимагано від редакциї статий, які би пояснювали „засади“ нашого житя полїтичного й народного, однак цїлих 13 лїт на дармо! А сего й не можна було сподївати ся, бо пок. В. Барвіньский вірив в те, що писав, був перенятий до глибини души поглядами, які голосив і тому з єго статий віяло тепло, огріваюче серце кождого Русина, промовляло до серця й переконувало; він мав вироблену провідну ідею, бачив ясно мету, до якої йде, він провадив публику і нераз против хиткости спільників „Дѣла“ висловлював сьміло свої полїтичні засади.

Тепер же т. зв. засади є пустими фразами, які задає ся читачам, невдоволеним з водністого балаканя і пустого змісту часописи, наче наркотик для подратованя ослаблих нервів. Доволї переглянути один річник „Дѣла“, а можна впевнити ся, що там нема нї провідної ідеї, нї ясно витиченої дороги, нї означеної мети, а погляди і „засади“ зміняють ся там як марцеві хвилї. Тїсні рами нашого вістника не позваляють нам підперти сего численними цитатами. Однак нагадаємо лише кілька подій, щоби пояснити сю „полїтику засад“ Белеївского „Дѣла“.

Коли в 1884 р. п. Романчук в соймі виступив з своїми шкільними внесенями щодо ґімназий і семинарий, яких наслїдком було засноване руских кляс паралельних при ґімназиї в Перемишлї, „Дѣло“ не могло

Хитрий Іван.

(Німецка народна сьміховинка.)*

„Сегодня продав я мою стару!“ Такі були перші слова мужика Івана Бірнкіфлера, коли вступав в двері.

Жінка его ступила перед него статочно і сказала: З такими дурними дотепами лїпше бись винїс ся на двір, як входив до хати!

Обіймив він єї за шию і каже: „Жіночко, ти не порозуміла мене. Тебе не можна продати, то значить людину н е м о ж н а продавати — і я таки не хочу, не хочу. Нї, нї, мою стару безрогу я продав!

Жінка обома руками ймила ся за груди: „Тепер мене закололо в серци. Ти стару пустив? Господи Боже, він свиню продав! Того не бувало, зовсїм не бувало. Що тепер зачинати? Тепер він єї затратив і мене не питає! Пустив єї? Нї, я сего не допускаю, нї! — кілько-ж гроший дістав ти за ню?

— Цїлу купу! — шепнув Бірнкіфлер своїй жінцї і при тім зробив проклято хитре лице.

— Але як то? як то, про милість Божу! — кликнула вона.

— По церкві — оповідає він — іду до шинку на порцию, знаєш, що менї єї цирулик з Горішного Села записав, через мою печінкову слабість. А що менї і доктор з Нового Міста одну порадив пити, ну, то я випив дві. При тім думаю собі: чому все держати ся поради лїкарскої, добру раду можеш собі раз і сам дати, і так за власною порадою випив я третю порцию. Шинкар каже, що чоловік і в лїкарстві мусить знати міру, і вливає менї четверту порцию і питає мене так мимоходом, чи не маю свинї на продаж. Я не таїв ся з нашою старою, що вже від Всїх Сьвятих годує ся, і що богато не стане до двох сотнарів. Він кладе менї вісїмнайцять талярів на стіл, а я кладу єму льоху на стіл, то значить, відпродую єму.

— Ти варіят! — крикнула тепер жінка.— Круглу як куля, жирну безрогу за вісїмнайцять талярів!

Бірнкіфлер не дуже зажурив ся єї окликом, але оповідав далї: Коли потім вертаю селом, кричить за мною різник, чи нема в мене в кармнику ситої безроги? Розуміє ся! кажу. Вірю тобі, Бірнкіфлер, каже він. Не перша се річ межи нами і не буде і послїдна. Тепер перед сьвятами потребую мяса. Двайцять талярів за ню на руку, на слїпо! — Добре, кажу.

— Але, Іване, адже ти єї шинкареви продав! — кликнула жінка.

— В горі коло хреста — каже Бірнкіфлер далї — сидить телятник з Нового Міста. Біганє в таку фуфелу єму надоїло з єго ногами з таркою. Чи би де не найшла ся свиня на заріз! Він би добре заплатив. Найде ся, кажу, бо на що нашу стару затаювати? Солонина сама два сотнарі, кажу і маю на місци двайцять чотири талярі в руцї.

Жінка Бірнкіфлера ломить руки. Три рази єї продав! Три рази! Лихий чоловік! Ошуканець!

— Але не було довгого часу на уйманє чести. Отворились двері, сусїд Брайтенбіхлер затупав тяжким ходом до хати. Най трошки припочине, запрошував Бірнкіфлер. Він не від того, аби відпочити, відповідає сусїд і сїдає коло стола.

— Біганина тепер — додає він — менї вже надоїла. Моєї доньки патрона на другий тиждень, ти знаєш. Доки все пристарати для вісїмдесять гостий! Бракує менї ще жирна безрога. Чув я, сусїдо, що маєш одну в кармнику. Не буду скупий, добре заплачу.

— Так є, йдїм обіздріти — відповідає Бірнкіфлер — як мож зробити сусїдови добре, чому-ж не зробити?

Чверть години пізнїйше була льоха продана Брайтенбіхлерови за двайцять пять талярів.

Пізнїйше, коли Іван Бірнкіфлер з жінкою самі зістали, випорожнив він в деревянку свої кишенї, повні талярів, вісїмдесять і сїм, і прицмокнув: Від коли ґаздую, щем не продав ситої свинї за таку цїну.

— За ґрати підеш! — кликнула жінка.

— Чому? — спитав ся чоловік. — Таже жаден не питав, чи худоба моя. Лиш кождий: чи нема в кармнику ситої безроги — що і правда, і зараз гроші в руки. Дурень, хто не хапає за грішми в нинїшних часах!

— Але гей, старий! — лепетїла вона і розвертала руками близько него. — Я продала єї, льоху, сегодня перед полуднем, коли ти пішов. Наймит коноводи сторгував за двайцять пять талярів і пять шісток на пропій.

— Но то ми геть понад сто талярів придбали за худобу! — радував ся Бірнкіфлер.

*) З Росеґґера *Heimgarten*, 16. рочник, 1892 р. „Das fünffache Schwein“. Volhsschwank.)

нахвалити ся, що п. Романчук покинув „високу полїтику“ а вступив на дорогу реальних потреб, і величало умірковані і поважні єго виступи. Так само коли настала т. зв. „нова ера“, було „Дѣло“ одушевлене не „рускими паралельками ґімназияльними“, не „рускими школами взірцевими при семинариях“, не „катедрою історії України-Руси“, не „руским товариством „Днѣстеръ“, але тим, що такі бажаня поставили рускі посли до правительства під проводом свого голови п. Романчука і що єсть повна надія, що правительство зроблені в тім напрямі обіцянки переведе в житє. На тему сих обіцянок правительственних („концесий“, як звичайно називало „Дѣло“ і п. Романчук) писало „Дѣло“ цїлу серию статий, в котрих полїтику ведену рускими послами під проводом п. Романчука вважало найлїпшою. Тодї то також безнастанно писало ся в „Дѣлѣ“, що москвофіли найбільші вороги народу руского, перепона єго культурного розвитку, і прославляло ся ту хвилю, коли народовцї зірвали з москвофілами всякі „сделкі“, а навіть сам п. Белей придумав термін „нова ера“ для означеня сего благодатного для народовців звороту.

Тепер же, коли наслїдком заходів руских послів (а особливо п. Барвіньского, що після слів п. Підляшецкого „робив полїтику на власну руку“, се-б то ходив за рускими справами) маємо і рускі школи вправ і ґімназиї рускі в Перемишлї і Коломиї і катедру історії України-Руси і товариство „Днѣстеръ“, вельми користну для Русинів зміну обставин на Буковинї, каже „Дѣло“, що „нїякий сьвідущий Русин не може добачити тих мнимих здобутків“, обзиває послів Барвіньского і Вахнянина „прошаками полїтичними“, а їх заходи і змаганя „полїтикою жебранини“, „рускими станьчиками після взору Черкавских і Савчиньских“ і проголошує свою „полїтику засад“.

Те саме „Дѣло“, котре доказувало з настанєм проголошеної ним „нової ери“ неможливість „сделок“ з москвофілами, підпирало в 1893 р. акцию марцеву п. Романчука в справі консолїдациї з москвофілами, а п. Белей засїдав побіч мужа „доверія“ п. Маркова. Коли-ж та акция консолїдацийна розбила ся як миляна банька, те саме „Дѣло“ підчас виборчої акциї в Калущинї знов виклинало москвофілів, доказувало, що між пп. Романчуком і Барвіньским єсть спільний ґрунт, а відтак знов одушевляло ся для т. зв. рускої депутациї віденьскої, що під проводом верховодів москвофільскої клїки їздила віддати „послѣдный поклонъ западу“.

У великодній статї з 4. квітня с. р. одушевляє ся „Дѣло“ розвитком між иньшими товариства „Днѣстеръ“ і наукового товариства ім. Шевченка, хоч знає добре, яким способом повело ся осягнути концесию на „Днѣстеръ“, та що материяльні засоби виєднані виключно заходами п. Барвіньского дали наук. товариству ім. Шевченка спроможність розвинути таку хосенну діяльність. Однак те саме „Дѣло“ з 11. квітня такими поганими епітетами пятнує п. Барвіньского і єго товаришів. Чи-ж се та славна „полїтика засад?! Се безглуздє, до якого може довести лиш заслїпленє.

Так само ми могли-б перевести доказ і то з документами в руках на численних одиницях серед нинїшної т. зв. опозициї рускої, що у тих людий також нема нїяких „засад“, але обмежимо ся на нинї одним прикладом. Відомо нашим читачам, як завзято виступало „Дѣло“ проти головного комітету перед виборами соймовими. Однак коли п. Нагірний (котрого термін „худобіють“ війшов тепер до словаря „Дѣла“) убігав ся о мандат посольский до сойму і мав вже потверджене своєї кандидатури з комітету москвофільского і т. зв. независимого, п. Белей інтервенїював, щоби п. Нагірного затвердив також і пятнований ним в „Дѣлѣ“ комітет головний. Отже якого терміну треба би ужити на означенє такого поступованя?! Головний комітет однак з „засади“ сего домаганя не увзгляднив, очивидно inde irae.

Отже так виглядає та „полїтика засад“, шумно голошена „Дѣломъ“, для котрої воно кидає камінєм на людий, що після найлїпшого розуміня і найщиршої волї трудять ся для справи рускої і можуть вказати наглядні придбаня своїх заходів для руского народу. На таке поступованє „Дѣла“ і єго робітників можна хиба відповісти словами св. письма: „Отче, прости имъ, не вѣдятъ бо, что творятъ!“

(З „Правди“.)

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 29-го квітня 1896.

Архикнязь Петро Фердинанд від'їхав сегодня поспішним поїздом враз з своїм гофмайстром підполковником бар. Пелїшім до Будапешту на торжественне отворенє вистави. Архикнязь верне до Чернівцїв дня 12-го мая, а опісля дня 2-го червня відїде вже на все з нашого міста. Від червня до вересня перебуде архикнязь у своїх родичів в Сольногородї, а відтак вступить до военної академії.

Про похорони епископа д-ра Юлїяна Пелєша подаємо ще отсї подробицї: В понедїлок по утренї почав Є. Е. кардинал Сембратович сьпівану службу божу в сослуженю крилошан. При кінци служби виголосив крил. Войтович гарну проповідь. Підчас служби сьпівали питомцї львівскі і перемиські, „Перемиский Боян“ і ученики ґімназиї. По проповіди відправили латиньскі епископи похорон після свого обряду, по чім слїдувало „послїдне цїлованіє.“ О год. 2-ій зполудня вирушив похід з церкви на кладовище в такім порядку: Передом ішли братства церковні і цехи, між котрими замітні були оперезані через плечі і в пояс давними тканими поясами дванайцять відпоручників молодечого братства з з Старого Міста з високими чотиросьвічами восковими, прикрашеними в цьвіти; відтак несено шість вінцїв, а то: від родини, від капітули станїславівскої, від товариства обезпечень „Днїстер“ від львівского тов. „Друг“, від виділу краевого (на лентах написи руска і польска), від виділу станїславівскої ради повітової (з написию лиш польскою, хоч несли рускі селяни Винничук і Когутяк), а прочі вінцї несла прислуга похоронна; відтак ішли: руский інститут дївочий, молодїж ґімназиї, ветерани військові, ксс. Реформати, лат. духовеньство, хор, до двіста пар руских

— Наймит коноводи відбере єї за кілька днїв, — додала жінка.

— Хто швидше прийде, швидше змеле.

— А прочі? Прочі чотири?

— Іди, стара, лиши мене! — загарчав він — все, коли верну до дому, завертаєш менї голову. Я хочу тепер супокою! — і пішов на двір в сїно, де розтягнув ся.

Другого дня, коли Бірнкіфлер здорово виспав ся і пригадав собі вчерашний торг, стало єму якось маркотно. Таже то якось так, якби він свою свиню пять разів продав! Міжтим проковтнув він досить богато медицини задля слабости печінки, а та медицина була добрим лїком і на несупокійну совість.

І одного дня настає рух коло хати Бірнкіфлера. В горі гостинцем іде шинкар о палици; стежкою через поле наближає ся різник з псом. За могилу завертає телятник з посторонком. Через пліт перелазить сусїд Брайтенбіхлер з наймитом, а дорогою їде наймит коноводи конем і візком.

Коли наші Бірнкіфлери побачили таких гідних гостий, поспускали обидвоє руки і шепотїли рівночасно:

— Тепер свиня готова!

Але Іван Бірнкіфлер мав все добрі гадки, то-ж каже і тепер:

— Найрозумнїйше буде, не даймо єї жадному, затаїм єї і самі заріжмо.

— Я вже знаю, що зробю — замітила вона — я скажу, що правда, що ти здурів, свиня належить ся наймитови коноводи, а тебе най всадять до піярів.

— Файно дякую! — відповів він і вклонив ся перед товаришкою житя.

— Но дурний Іванку, що-ж иньшого починати! — кричала вона, бо все таки було її жаль за него, а небезпечність була велика.

— То може чоловіка шляґ трафити!

— Я знаю, що! — шепнув він, коли чоловіки на дворі переходили подвірє. — Я знаю, що. Мене трафив шляґ.

Він простер ся на лаві.

— Я вже вмер. Накрий мене і плач як вдова!

Вона се зрозуміла. Гадка страх небезпечна, але що робити?

Коли один по другім вступали в двері, почули серце розриваючий плач жінки Бірнкіфлера. Ламаючи руки стояла перед накритим мерцем:

— Перед годиною був ще сьвіжий і здоровий, а тепер вже небіжчик! Ах, ви сьвяті чотирнайцять помічників в нуждї, заступіть нас!

— На печінку слабий був він вже здавна — запримітив шинкар. — Печінка мусїла напухнути і серце роздушити.

— Ох Боже, бідний чоловік вже давно мав камінь на серци! — голосила жінка.

— То мав бути винний камінь — додав різник. — І так розгадували вони, ізза чого і як Іван Бірнкіфлер так швидко помер. Наймит коноводи припідняв ся вконець до слїдуючої бесїди:

— Що правда, не яло ся, панї-ґаздине, аби чоловік при такім нещастю говорив про свої справунки. Вправдї міг би я иньшим разом прийти, але дорога далека, а я коника маю з собою — знаєш, ґаздине, за безрогою я прийшов, що-м в тебе перед кількома днями купив.

Вона долонею наче боронить ся:

— Боже, — каже — бери, бери, є там в кармнику! Дайте менї лиш тепер з такими річами спокій!

Але тепер і прочі признали ся, за чим прийшли; жінка справляла всїх до кармнику, а вони чудували ся, що Бірнкіфлер пять тучених безрог тримав під своїм дахом, хоч такий здогад показав ся небавом фальшивим. Найшов ся лиш один кармник, а в нїм лиш одна безрога, а вкінци певність, що купцї одурені. Різник хотїв крик зробити, але скромний Брайтенбіхлер пригадав на честь, яку ми помершому на всякий случай віддати повинні. Кара очивидно єго вже дійшла, а для них, купцїв, було би найрозумнїйше, подїлити безрогу на пять рівних кавалків, аби кождий хоть мав якусь признаку. Згодили ся. І коли вони з своїми пятьма крихтами позабирались, воскрес Іван Бірнкіфлер із мертвих і осьміхнув ся. Він мав в своїй мошенцї пятисту свиню, а кождий купець мав з одної свинї лиш пяту часть. Але розум треба мати!

— Відай тобі таки зле пійде, як вони довідають ся, що ти знов повеселїв! — розважувала жінка!

— Аби тілько жури! — сказав чоловік. — З тими пятьома якось я вийду. Лиш коби не зробили менї процесу, то було би менї не мило. Доктори, то страх розумні бестиї.

Чого бояв ся, то й стало ся. Коли ті пять одурених зачули, що пятистий продавець безрог воскрес, заскаржили єго перед суд. Жінка була

сьвящеників в ризах, крилошани всїх трех епархій, епископи латиньскі, митрати рускі, епископ Куіловский і кардинал з асистами. Домовину покійного несли сьвященики, а перед нею несли сьвященики інсїґнія і портрет покійного епископа. За домовиною ступала родина пок. владики (дві сестри: одна за о. Єднаким, друга за господарем Собіньом в Бортнім, і брат господар з того села), дальше достойники і представителї властий військових і цивільних, а на послїдку їхав чорний віз похоронний. Похід посував ся улицями обложеними тисячами публики. Закінчили ся похорони о годинї 4-ій на кладовищи. — По похоронах запрошено ще клер до епископскої палати, де явили ся також кардинал, еп. Куіловский і крилошани. По принятю подякував декан о. Щавиньский (свояк пок. епископа) іменем родини Є. Ем. кардиналови і еп. Куіловскому за віддане послїдної прислуги покійникови. У відповідь подякував кардинал Сембратович духовеньству за щиру любов, заявлену покійному імпонуючою участію в похоронах, і додав, що буде молити Бога, аби дав їм архиерея з подібним посьвяченем для добра церкви і народу, яким визначав ся покійний епископ Пелеш.

В буковиньскій гр. пр. архидиєцезиї зачинають ся вже трохи лїпші часи. Вчера ми в телеґрамі донесли, що ґенеральний вікарій Володимир Репта і архимандрит Филипович стали архимандритами-митрофорами. Сегодня можемо ще один радістний факт донести: наш народний поет і композитор о. Сидір Воробкевич іменований архипресвітером-ставрофором. Хто згадає тяжкі часи, які переживали ще до недавна буковиньскі Русини, як за часів митрополита Мораря-Андрієвича відзначувано все Волохів або Русинів-ренеґатів, той тепер радувати ме ся, що нам стало лекше. Правда, нам стала ся кривда при іменованю митрополита і ґенерального вікарія, бо після всякої справедливости належали ся Русинови коли вже не митрополичий престіл то хоч місце ґенерального вікарія, тим більше, що був один дуже поважний кандидат, котрий мав всякі услівя до тих гідностий. Але видко, митрополит Чуперкович відчуває сам те і тому надгородив о. архимандрита Филиповича хоч тим, що іменував его митрофором. Ми тим обявом радуємо ся дуже, хоч нїяк не можемо сказати, що тим справедливі бажаня православних Русинів вже заспокоєні. Ми їх ставили і ще будемо ставити до впр. митрополита.

Не меньше радує нас відзначенє Русина-народовця, ветерана на нашій народній ниві, о. Сидора Воробкевича, котрий яко щирий Русин взяв радо участь в депутациї буковиньских руско-народних товариств до митрополита Чуперковича. Не лише буковиньским Русинам, але також галицким і україньским нашим братам знане імя о. Воробкевича з лїтератури і на полю музики. О. Воробкевич — як звістно — перший на Буковинї зачав писати чисто народною мовою і друкував свої гарні твори в ріжних галицких народних видавництвах. Від того часу не замовк наш поет, а рік-річно не забуває на рускі видавництва. Тож відзначенє сего патріота-народовця нас щиро радує, а з нами певно і кождого щирого Русина.

Адмінїстратором перемиской диєцезиї поставив Є. Е. кардинал Сембратович архипресвітера о. Чеховича.

Иньші часи... Ми оногди мусїли з жалем серця записати сумний факт, що православна консистория в Чернівцях все ще виступає ворожо против Русинів. Але справедливість каже нам подати нашим читателям до відомости і відрадну вістку з консисториї, а іменно таку: Наша редакция мала вчера нагоду прочитати кілька „Circulare“ черновецкої гр. пр. консисториї в чисто рускій мові! Circulare писане т. зв. фонетично-етимольоґічною правописію, значить, уживано *ô, ŷ* і т. д., але врештою мова є чисто руска. Нас, а з нами певно всїх Русинів сердечно радує, що за митрополита Чуперковича зачала руска народна мова входити в уживанє у гр. пр. консисториї і там їй признано ті самі права, як народній волоскій мові. Перший перелом вже зроблений. При сїй нагоді мали би ми ще дві просьби до гр. пр. консисториї: Коли вже мають обіжники писати ся в народній рускій мові, то належало би до них давати руску назву: „обіжник“ а не волоску Circulare; а по друге: нехай би консистория пробувала писати народною правописію фонетичною, а тим улекшить народови читанє тих обіжників і скріпить в нїм віру. Спробувати можна, а користь вийде безперечно. — Нашим москвофілам, а головно *Буковиньскимъ Вѣдомостямъ* і *Православной Буковинѣ* ставляємо консисторскі обіжники яко приклад, як виглядає чисто руска мова!

Зміни в буковиньскім судівництві. Мінїстер справедливости перенїс судових ад'юнктів Гарта з Заставни до Кіцманя, Рапапорта з Кіцманя до Радівців, Пльона з Садаґури до Чернівців, а Якубовича з Садаґури до Сучави. Дальше іменовані судовими ад'юнктами Бікалес для Заставни, Вайсман для Кіцманя, Григорович для Сторожинця, Седельмаєр для Путилова, Майкснер для Серета, Калїнеску для Радівців, Мунтян і Ганкевич для Садаґури.

В справі віденьского бурмістра був др. Люеґер передвчера на авдиенциї у цїсаря. Про ту авдиенцию доносять антисемітскі ґазети, що цїсар похвалив перед усїм его талановитість, чесність і патріотизм, але заявив, що его вибір не може тепер одержати цїсарскої санкциї. Тому радить єму цїсар зречи ся вибору, аби можна містови привернути управу міску. Люеґер відповів, що сим разом піддасть ся волї цїсаря і зрікає ся вибору. Вчера в полудне мав др. Люеґер довший розговір в парляментї з президентом мінїстрів ґр. Баденїм.

Лихвар. В Станїславові перед карним судом відбула ся сими днями розправа против властителя реальности в Виноградї Дувида Трінчера, котрий від 9 лїт займав ся лихвою і позичав селянам в часї передновку грошї на процент по 1 кр. від риньского на тиждень, т. є. на 52 проц. Жертвами того лихваря були самі бідолахи, що мали всего по кілька морґів поля і в наслїдок здирства Трінчера обдовжили ся в банках. При розправі, що тревала три дни, переслухано звиж 50 сьвідків. Розправа скінчила ся засудом лихваря на 6 місяців вязниці і заплату грошевої кари в висотї 600 зр.

Дрібні вісти. В Острові під Тернополем покусав скажений пес четверо людий: двох селян і двох помічників інжинерских при будові зелїзничого шляху; покусаних урядників по випаленю ран відвезено до заведеня д-ра Буйвіда в Кракові, а селянами — як кажуть — нїхто не заопікував ся. — В кошарах львівскої міскої сторожи акцизової на рогатцї Янівскій стрілив бувший стражник Лапиньский до свого товариша Короля з мести, бо гадав, що Король причинив ся до его віддаленя; Лапиньского арештовано.

Померли в Бережанах Іванна Кузельова, жена міского урядника; — в Довгім під Дрогобичем учитель Іван Кунанець в 31-ім роцї житя; — в Ременові Олена Ковшевичева, вдова по гр. кат. парохови, в 79-ім роцї житя; — в Кракові студент фільозофії В. Савичевский, автор нагородженої польскої драматичної штуки „На бездорожах“, в 22-ім роцї житя на сухоти.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 29-го квітня 1896 року.

Будапешт. Сегодня зраня приїхав сюди цїсар, витаний сердечно народом. Офіцияльного повитаня не було.

в розпуці і добачувала вже шибеницю; мужик був досить спокійний і так собі рахував: Вони подїлили свиню поміж себе, погодили ся, суть отже заспокоєні. А про мене? Коли чоловік віджиє, то на то нема жадної кари. Трошки неспокійний все таки був, добрий Іван Бірнкіфлер, тож пійшов до Нового Міста і наняв собі адвоката.

Пан доктор Шлявхель був чоловік бувалий, що випростував богато гачків від параґрафів закону, на котрих люди були повисли, але сей випадок здавав ся єму небезпечним.

— Чоловіче! — каже він по глибокій задумі, — ви вашу свиню сьвідомо кілька разів продали. З вами зле буде, ви програєте!

— А дїдько би їх! — загарчав мужик.

— Але я маю гадку — сказав адвокат. — Треба спробувати, може вдасть ся. Але май розум, Бірнкіфлер!

— Ой-йой! — кликнув той, якби хотїв сказати, що розумом его нїхто не пережене.

— Ви будете стояти перед судом — навчав адвокат доктор Шлявхель. — Там будуть богато говорити і вас про всяке питати. І хоч би ви не знати що відповідали, то нїчого не поможе, то і псови на буду не придасть ся. Тому се памятайте собі: О що би вас не питали ся, нїчо иньшого не кажіть, тілько: пропало! При цїлій розправі нї одного словечка, лиш завсїгди: „пропало“.

Мужик осьміхнув ся лукаво і каже:

— Красно дякую вам, пане доктор, я так зроблю.

— А вертаючи принесете менї мою заплату трийцять талярів. — Так доктор, а Іван Бірнкіфлер пішов до суду.

Ну, тут зібрало ся людий! тут було пять позивателїв, двох судиїв, двох писарів і возьний. Десять против одного! А ще і книг законів купи. Мужик досить смирно став перед зеленим столом і мняв криси від капелюха.

— Ви, Іван Бірнкіфлер, маєте тілько а тілько лїт, до тепер не караний, і ви продали свиню. Так чи не так?

— Пропало! — замітив супокійно запізваний.

— Що-ж ви думаєте? — продовжав судия. — І вас винують, що ви ту саму безрогу кільком купцям продали. Що-ж ви на се?

— Пропало! — відповів мужик.

— Хочете се заперечувати? Тут стоїть пять сьвідків, поважні люди. Ну ?!

— Пропало! — викрикнув мужик грімко.

— Чи ви здуріли? Ви знаєте, що кару можете собі зменьшити, коли зараз всїм звернете грошї тай ще гарно всїх перепросите.

— Пропало! — відповів мужик сумовито.

Судия застановив ся. І коли на дальші питаня почув від запізваного все лиш слово „пропало“ і нїчого иньшого, як „пропало“, раз вигуковане як клик о поміч або грозьба, відтак лепетане як з тупоумности, звернув ся судия до пятьох позивателїв і сказав до них з докором: „Кого привели ви сюди? Таже то нещасливий, бідний, несповна розуму чоловік! Відай і надавичний, через що ви в вашім бистроумію его смерть виділи. І в такого чоловіка ви купуєте безроги? Відай не з иньшим наміром, як щоб слабоумного визискати? — Я орікаю, що сей чоловік безрогу продав повторно не з нечистого наміру, але ізза слабої памяти. Він свобідний, а ви памятайте, що розумний чоловік не купує у варіятів. Можете йти собі, Іване Бірнкіфлер.“

Сей поклонив ся так дрібку і придуркувато поплентав ся до дверий.

По дорозї до дому ішов він через Нове Місто. Вулиця йшла попри величавий дім пана доктора Шлявхля. Пан доктор дивив ся з вікна. Мав синю шапочку на голові і довгий цибух в ротї і золотом обведені окуляри на носї. Тому спостеріг він Івана Бірнкіфлера вже здалека.

— От, виджу, ви зовсїм веселі і на вільній стопі, Бірнкіфлер! — кликнув він в долину.

Мужик кивнув головою, значить, він веселий і вільний.

— Отже пішло все добре?

Мужик притакнув радістно, далї махаючи.

— Отже моя рада помогла? Так? Но, файно, то мене тїшить. Тепер же зайдїть но до мене на гору, Бірнкіфлер, і принесїть менї мої трийцять талярів.

— Пропало! — сказав мужик і поплїв ся спокійно своєю дорогою.

Євг. Дмитрів.

Відень. Рада державна приняла II. артикул що-до посередних виборів, і то уступ 1-ий і 2-ий 209 голосами против 20, уступ 3-ій 214 голосами против 14. Тим отже принято першу часть проекту реформи виборчої в другім читаню. Дальше приняла рада державна по відкиненю всїх змінюючих внесень решту параґрафів правительственного проекту.

Відень. В комисиї зелїзничій здавав пос. Щепановский справу про проект удержавненя північно-західної зелїзницї. Принято внесене пос. Кафтана, вибрати осібний субкомітет, котрого головою став пос. Рус.

Відень. Позаяк др. Люеґер заявив рішучо, що не приймає вибору на бурмістра, вишисано поновний вибір на день 6-го мая.

Відень. Антисеміти будуть на бурмістра кандидувати Штробаха, а першим віцебурмістром стане др. Люеґер.

Будапешт. В соймі заявив президент мінїстрів Банфі, що угорске правительство не мало жадного впливу в справі Люеґера і не має права в ню вмішувати ся.

Льондон. В парламентї заявило правительство на підставі інформаций в российскій амбасадї, що поголоски о хіньско-российскім союзї суть безпідставні.

Подяка.

Всїм, що зволили взяти ласкаву участь в похоронах нашої донечки, бл. п. Климентиї Емілїї, як рівнож і тим, що поспішили до нас з розрадою і помочию в претяжких годинах її недуги і смерти, складаємо подяку з глубини наших опечалених сердець.

Емілїян і Климентия Боярскі.
з Вашківцїв.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$9^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

